

Afdeelingen en leden onzer Maatschappij worden beleefd verzocht bovenstaande voorstellen en opmerkingen te willen overwegen, om daarna te besluiten tot ondersteuning van de aanvraag om urgentie; H. H. *Secretarissen* om in dit geval met bekwamen spoed bericht te zenden aan den ondergeteekende, *Secretaris* van de Afdeeling Oldambt.

B. SLINGENBERG.

AAN DE AFDEELINGEN.

Voor het vertrouwen, dat zij, die mij een plaats in het Hoofdbestuur hebben toegedacht, in mij stellen, ben ik zeer dankbaar. Des te meer doet het mij leed te moeten berichten, dat er voor mij overwegende redenen bestaan om de candidatuur thans niet aan te nemen.

23 April 1903.

J. KAT.

HET „POKKENWETJE” EN DE NED. MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER GENEESKUNST.

In de *N. Rott. Ct.* van 24 Maart l.l. heb ik gemeend op verschillende gronden te moeten waarschuwen tegen aanneming van bovengenoemd wetsvoorstel. Aan het slot schreef ik, dat, als het werkelijk alleen te doen was, om het bekende 1000-tal kinderen op de school te krijgen, dit kon bereikt worden op veel billijker, afdoender en nagenoeg ongevaarlijke manier, door te bepalen, dat de verplichte vaccinatie zou worden opgeheven voor die kinderen, wier ouders *bij eede* verklaren, dat hun bezwaren hiertegen zó onoverkomelijk waren, dat zij hun kinderen er voor van de school zouden houden en dat die ontheffing tijdelijk zou worden ingetrokken, zoodra zich maar één geval van pokken voordeed in de gemeente of stadswijk, waarin de betrokken kinderen wonen of de school gevestigd is (totdat het gevaar voor besmetting weer geweken verklaard was). Zooals men ziet, heb ik evenals Dr. GÖTTE een bemiddelingsvoorstel gedaan als uiterste concessie, die m. i. uit een geneeskundig oogpunt in deze kwestie gedaan kan worden.

Ondanks de overeenkomst tusschen die voorstellen is er toch ook een belangrijk verschil.

Dr. GÖTTE wil n.l. een „plechtige verklaring”, dat de aanvrager gemoedsbezwaren tegen de vaccinatie heeft, voldoende doen zijn, om de ontheffing te verkrijgen. Nu komt het me voor, dat zoo’n bepaling niet veel minder gevaar zou opleveren, dan het wetsvoorstel zelf en derhalve van geneeskundige zijde niet kan worden gesteund. De geschiedenis van de „conscientious objection” in Engeland heeft dat duidelijk in het licht gesteld. De „plechtige verklaring” zou zoo’n groot gat in het net blijken te zijn, dat alleen de allergrofst overdrijving dier gemoedsbezwaren er door zouden worden ondervangen. Daarentegen zou de eed m. i., juist met het oog op de menschen met gemoedsbezwaren tegen de vaccinatie, voldoende waarborg geven, dat voor niet veel meer kinderen ontheffing zou verkregen worden dan er nu wegens de inenting van school gehouden worden. In beginsel ben ik het geheel eens, dat het niet gewenscht is van geneeskundige zijde met bemiddelingsvoorstellen aan te komen. Daar echter de paedagogische zorg voor

dat duizendtal kinderen wordt voorgesteld als motief voor dit wetsvoorstel en gebruikt wordt als neutrale vlag, om een lading van zeer verdacht gehalte n.l. de feitelijke afschaffing der verplichte vaccinatie voor de bijzondere scholen, waarom het de Antirevolutionairen te doen is, te dekken, zoo zou het, dunkt mij, onder zekere omstandigheden gewenscht kunnen zijn, deze concessie te doen, om daarmee het gevaar voor de volksgezondheid af te wenden, dat in ongewijzigde aanneming van dit wetsvoorstel gelegen is.

Volkomen eens ben ik het met Dr. GÖRTE, dat niet krachtig genoeg tegen dit wetsvoorstel kan worden geageerd en in de eerste plaats de Maatschappij gerechtigd en verplicht is haar waarschuwend stem te doen hooren, waar zoo'n volksgezondheidsbelang bij uitnemendheid als de verplichte vaccinatie zoo belangrijk dreigt geschaad te worden.

Als men weet, dat de groote meerderheid der ouders, die hun kinderen naar de „School met den Bijbel” zenden, om allerlei redenen volstrekt geen „aanbidders van het vaccinekalf” zijn en dat op 15 Jan. l.l. het aantal leerlingen dier scholen 112116 bedroeg, dan is het duidelijk, dat eenige jaren na het inwerkingtreden van zoo'n wetje, het aantal „Pockenfähigen” hoogst bedenkelijk zou zijn toegenomen. Daarom acht ik het dringend noodzakelijk, dat de Maatschappij tegenover de volksvertegenwoordiging zich duidelijk uitspreke over de beteekenis van dit wetsvoorstel ten opzichte van de volksgezondheid.

Het zenden van een adres aan de volksvertegenwoordigers, zooals Dr. GÖRTE voorstelde, lijkt mij veel doeltreffender dan het aannemen van een motie ten aanzien van deze zaak. Dan zal de verplichte vaccinatie der schoolkinderen althans toch moeilijk op valsche geneeskundige bezwaren en beschouwingen kunnen worden afgeschaft. Wil de volksvertegenwoordiging met een beroep op het vaderrecht, dat overigens op allerlei manieren terwille der kinderen verkort is door wetten, het wetsvoorstel toch aannemen en zodoende handelen volgens het gezegde: vive le principe! périsse le monde, welnu, dat is voor haar rekening. Zij zal dan later, als de wrange vruchten van zoo'n wet aan den dag komen, niet kunnen zeggen, dat zij niet gewaarschuwd is.

N. Tonge, 21 April 1903.

C. VAN GELDER,

WATERPOKKEN OF KINDERPOKKEN?

Daar ik met volle waardeering van de opvatting van mijn tegenstanders, in mijn overtuiging dat de persoon in quaestie geleden heeft aan kinderpokken (of gewijzigde pokken) volstrekt niet ben geschokt, acht ik ter voorkoming van misverstand mij aan mij zelf verplicht beleefd opname te vragen voor de volgende regels.

Den 30sten Augustus 1902 werd mij namens den toenmaligen Inspecteur van de volksgezondheid te 's-Gravenhage opgedragen te onderzoeken of een zekere 34-jarige behangersknecht ook geleden kon hebben aan pokken (of gewijzigde pokken, wat voor de wet immers hetzelfde is). Dat ik mij bij afwezigheid van den Voorzitter der gezondheids-commissie aan die opdracht niet mocht onttrekken spreekt van zelf.